

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Opvs De Iudiciis Divinis, Qvae Devs In Hoc Mvndo Exercet

Accessit index concionatorius in omnes totius anni dies Dominicos &
Festos, ab ipso Auctore confectus

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1651

5. Nihil contra bella vniuersim probari è Scripturis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45699

sunt genera decertandi, unum per disceptationem, alterum per vim; eumq; illud proprium sit hominis, hoc belluarum: confugiendum est ad posterius, si vi non licet superiore; in quo homines feroces & violentas pugnās belluarum imitantur. Quod quia malè fieri potest, & bene; magna prudentia opus est, non solum in suscipiendo, sed etiam gerendo bello: cuius, Aristotele teste, finis est pax. Siquidem, ut S. Augustinus ait, non pax quaritur, ut bellum excitetur; sed bellum geritur, ut pax acquiratur. Esto ergo etiam Bellando pacificus, ut eos, quos expugnas, ad pacis utilitatem perducas. Manichæorum hæresi fuit, quam etiam Wiclephus amplexus est, uniuersim omne genus bellorum damnandum esse: ut de priore D. Augustinus, de posteriore Thomas Waldensis testatur. Iulianus Apostata, ut Christianos deterreret à propulsatione & vindicta iniuriarum, voluit illis persuadere, saltem Christianis illicitum esse bellare, ut de eo docet D. Gregorius Nazianzenus. Id, ut probaret, attulit illa Christi: Si quis te percusserit in unam maxillā, præbe & alteram; & Omnis, qui acceperit gladium, gladio peribit: & istud Pauli: Nulli malum pro malo reddentes, ac infra: Non vos defendentes, charissimi, sed date locum ira: Scriptum est enim: Mihi vindicta, & ego retribuam. Et rursus: Noli vinci à malo, sed vince in bono malum.

Hæc contra bellum allata præcepta, bellum iustum non tollunt. Est enim vis illorum duplex. Prima, ut ad iniurias, patienter ferendas, quæcumq; inferantur, animo simus præparati; adeo, ut non solum ad unam, sed etiam ad alteram alapam æquanimitè accipiendam simus parati; non ut re ipsa alteram maxillam porrigamus. Ita satisfieri præcepto Christi, docet ipsius Christi exemplo D. Augustinus, qui percussus in facie, non fecit contra suum præceptum, *tametsi non præbuit percipienti alteram partem, sed potius prohibuit, ne, qui fecerat, iniuriam augetet, dicens: Si male locutus sum, testimonium perhibe de malo; si autem bene, cur me cadis?* Hoc cum diceret, impleuit cumulatissimè suum ipse præceptum, quia paratus venerat non solum in faciem percuti, sed etiam pro his, à quibus ista patiebatur, crucifixus occidi, pro quibus ait in cruce pendens: Pater ignosce illis, quia nesciunt, quid faciunt. Altera præceptorum illorum vis est: oportere nos iniurias illatas ita æquanimitè

Aristot. lib. 7.
Polit. cap. 2.
& 14.

S. Augustin.
ep. 107. ad
Bonifacium.
Vide S. Au-
gustin. lib. 22.
contr. Faust.
c. 74. & Tho-
mam Wal-
densem to 3.
de sacramen-
talib. tit. 14.
cap. 169. n. 7.
D. Greg. Naz.
orat. 1. in Iu-
lian.
Matth. 5.
Matth. 26.
Rom. 12.
V.

Ioan. 18.
S. Augustin.
ep. 5. ad Mar-
cellinum.

nimiter pati, vt illa priuata auctoritate non velimus vlcisci. At bella iusta non priuata, sed publica, & communi, & idcirco diuinitus accepta auctoritate suscipiuntur. Ideò scriptum est, *Mihi vindicta* &c. Et *Quicumque acceperit gladium &c.* ille enim ibi dicitur accipere gladium, qui sua propria auctoritate illum accipit, & non diuinâ sibi datum. Sicut enim iudex, & carnifex non aduerfantur his præceptis, quando secundùm iustitiæ normam, & idcirco etiam diuina auctoritate, aduersus malefactores vtuntur; ita neque illi qui itidem publica, & hinc etiam diuina auctoritate improbos bello coërcent. *Bella enim ob commune, immo etiam illorum bonum, qui debellantur, suscipi consueverunt. Agenda sunt multa cum inuitis benigna quadam asperitate plerendis. Nam cui licentia iniquitatis eripitur, vtiliter vincitur. Quoniam nihil est infelicius felicitate peccantium, qua pœnalis nutritur impunitas, & mala voluntas velut hostis interior roboratur,* ait S. Pater.

VI.

Isa. 9. 7.
Isa. 2. 4.

Michææ. 4. 3

Luc. 2. 14.

S Hieron. in
e 4 Michææ.
S. Ambros in
Psal 45.

Luc 24. 36.

Matth. 24. 6.
Luc. 21. 9.

Propheta sanè vaticinati sunt, futurum vt in aduentu Christi bella cessarent. Hinc eum *Principem pacis* vocat Isaias. Apud quem & illa leguntur: *Constabunt gladios suos in vomeres, & lanceas suas in falces. Non leuabit gens contra gentem gladium, nec exercebuntur ultra ad prælium.* Et apud Michæam: *Non sumet gens aduersus gentem gladium, & non discent ultra belligerare. Et sedebit vir subtus vineam suam, & subtus ficum suam, & non eris, qui deterreat.* Hæc sanè prædicta sunt, sed & impleta, tempore aduentus Christi, quo Angeli cecinerunt: *Gloria in altissimis Deo, & in terra pax hominibus bonæ voluntatis.* Et certè tunc pax erat, cum describeretur vniuersus orbis ab Augusto. Quod ideò factum S. Hieronymus & Ambrosius monet, vt in toto mundo peruius esset orbis terrarum pergrinationibus & prædicationi Apostolorum. Quamquam etiam pax spiritualis quæ in animo & conscientia cum Deo, tempore Christi futura erat, à Propheta prædicta fuit, quam & Christus se dedisse indicauit cum diceret *Pax vobis.* Hoc ergo vaticinati sunt Propheta, non autem, quòd post aduentum Christi bella nulla vmquam amplius futura sint; aut quòd non licite futura sint. Illud enim plurima bella secuta, manifestè falsum demonstrant; immo ipse Christus futura prædixit: *Audieturi estis prælia, & opiniones præliorum.* Istud autem, scilicet licite